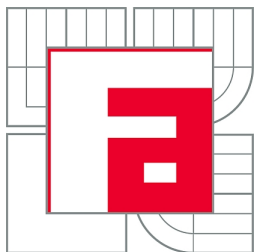

nová nábřeží - svitava

barevná řeka - řeka pro všechny

Vysoké učení technické v Brně

Fakulta architektury

Poříčí 273/5, 63900 Brno 39

Zadání diplomové práce

Číslo diplomové práce:	FA-DIP0064/2012	Akademický rok: 2012/2013
Ústav:	Ústav navrhování V.	
Student(ka):	Pišová Linda, Bc.	
Studijní program:	Architektura a urbanismus (N3501)	
Studijní obor:	Architektura (3501T002)	
Vedoucí diplomové práce:	doc. Ing. arch. Gabriel Kopáček, Dr.	
Konzultanti diplomové práce:		

Název diplomové práce:

Nová nábřeží - urbanistická studie přestavby vybraného území podél řeky Svitavy v Brně

Zadání diplomové práce:

Brno má dvě řeky, ale nemá nábřeží. Vytipujte a analyzujte přestavbovou nebo rozvojovou lokalitu v návaznosti na řeku Svitavu - místo nebo více míst spojených specifickým urbánním problémem, kde by byl také potenciál pro vznik atraktivního nábřeží. Toto vybrané přestavbové území (případně více vybraných území) řešte formou námětové urbanistické studie. Vycházejte z Vaší předchozí urbanistické analýzy a širší studie městotvorného potenciálu řeky Svitavy v Brně.

Rozsah grafických prací:

Práce bude obsahovat zejména:

- situaci širších vztahů s doložením navazujících úseků řeky Svitavy a napojení řešeného území na urbanistickou strukturu města Brna, měřítko cca 1:5000 (alt. 1:10000),
- komplexní urbanistický návrh, měřítko cca 1:1000 (alt. 1:2000, 1:500 dle zvolených území),
- řezy (případně též dílčí půdorysy - detaily, pohledy, ideové kresby) charakteristických částí řešeného území, měřítko cca 1:500 (alt. 1:200),
- fyzický nebo digitální model řešeného a navazujícího území,
- perspektivní pohledy charakteristických řešených městských prostorů,
- průvodní zprávu, která bude obsahovat:
 - a) teoretická východiska - soudobé požadavky na městské nábřeží,
 - b) vysvětlení základní ideje vlastního návrhu,
 - c) základní urbanistické ukazatele.

Seznam odborné literatury:

GEHL, Jan. Life between buildings : using public space. Washington : Island Press, 2011. ISBN 978-1-59726-827-1.

HERTZBERGER, Herman. Přednášky pro studenty architektury. 1. vyd. Dolní Kounice: MOX NOX, 2012, 287 s. ISBN 978-80-905064-0-4.

MAIER, Karel. Udržitelný rozvoj území. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 253 s. ISBN 978-80-247-4198-7.

Revitalizace nábřeží plzeňských řek I, II, II [online]. Plzeň: útvar koncepce a rozvoje, 2007 -2011. Dostupné z:

<http://www.plzen.eu/o-meste/multimedia/ebook/knihy/ebook-revitalizace-nabrezi-plzenskych-rek-i.aspx>.

Termín zadání diplomové práce: 18.2.2013

Termín odevzdání diplomové práce: 13.5.2013

Diplomová práce se odevzdává v rozsahu stanoveném vedoucím práce; současně se odevzdává 1 výstavní panel formátu B1 a diplomová práce v elektronické podobě.

Bc. Linda Pišová
Student(ka)

doc. Ing. arch. Gabriel Kopáček, Dr.
Vedoucí práce

doc. Ing. arch. Karel Havlíš
Vedoucí ústavu

V Brně, dne 18.2.2013

doc. Ing. Josef Chybík, CSc.
Děkan

minimální zásahy -> maximální užitek

brownfields

kontakt s vodou

ostrový a soutoký

přírodní charakter

podpora různorodých aktivit

oživení barvou

kontext

Tato práce navazuje na dva předešlé semestry, kdy jsem se s kolegyněmi Bc. Lenkou Gulačovou a Bc. Zdeňkou Sedlákovou zabývala analýzou řeky Svitavy v Brně, jejími hodnotami a problémy a následným potenciálem využití. Je důležité zmínit, že tato diplomová práce nemá tradiční formát urbanistické studie. Práce přesahuje do teoretické roviny, kde se věnuje problematice nábřeží, řece v městském prostředí a zejména řešením brownfieldů, které jsou pro Posvitavskou zónu velmi typické.

Úvod

Pro tuto práci jsem zvolila nejsevernější část řeky Svitavy v Brně. Jedná se o tři lokality, jejichž ústředním motivem jsou ostrovy a brownfieldy. Oba tyto fenomény mají své hodnoty, problémy, ale zároveň velký potenciál. Na vytipovaných lokalitách (Obřany, Maloměřice, Husovice) se snažím ilustrovat možnosti, které jsou zobrazeny v podobě zásahů. Zvolené lokality na sebe kontinuálně navazují a jsou protkány sérií zásahů, které zlepšují kvalitu území.

K jednotlivým lokalitám jsou zpracované podrobné analýzy a historický vývoj, který je doložen na historických mapách a dobových snímcích. Mapám je věnován poměrně velký prostor, protože krásně ilustrují vývoj území, zástavby, tvar toku a podobu náhonů. Náhony mají velmi dlouhou historii, a proto je vhodné je zachovat, neboť mají estetickou i funkční hodnotu. Zároveň je to úcta k předchozím generacím, které tyto hodnoty vytvářely. Spojujícím motivem všech tří lokalit je přírodní hodnota řeky, kvalitní industriální architektura a dlouhá historie těchto areálů.

Lokalita Obřany je v návrhové části rozpracována do podoby urbanisticko-architektonické studie. U dalších dvou lokalit jsou nastíněny možnosti využití, které vyplývají z analýz parametrů v tomto území. První dvě lokality mají spíše celoměstský význam díky svému přírodnímu charakteru a možnostem rekreace a sportovních aktivit. Třetí lokalita – Husovice se liší typem zástavby i charakterem řeky. Jde o přechod vesnického charakteru do městské podoby. Zároveň zde končí zelený klín, který se spolu s řekou vlévá do města. Teoretické závěry, které vychází z teorie, analýz i návrhové práce, jsou shrnuty v části D.

Shrnutí hlavních přístupů a specifík

Nábřeží x brownfields

Toto setkání skýtá mnoho specifických hodnot i problémů. Velmi důležitou roli zde hraje protipovodňová ochrana, která má dvojí účinek. Jednak chrání lokalitu na pevnině a jednak vodní tok, aby se do něj nedostaly škodlivé látky z kontaminované půdy brownfieldu.

Přístupy k řešení průmyslové architektury

Zjednodušeně řečeno jsou tři přístupy k průmyslové architektuře – demolice, recyklace (demolice se zachováním nějakého stavebního detailu jako připomínkou industriální minulosti) a konverze (vnesení nové funkce do původní struktury).

Z širšího hlediska lze definovat pět možných přístupů k problematice brownfieldů:

- zpřístupnění brownfieldu – zakonzervovaný památník historie území
- zachování a přestavba – změna funkčního využití
- asanace brownfieldu – rozvoj města na uzdravených plochách
- ponechání času – postupná změna z brownfieldu na greenfield
- land art – u prostorově dominujících brownfieldů proměna v atrakci, kompoziční akcent

Jednotlivé přístupy je vhodné kombinovat, ale nejdůležitější je důkladně každý případ posoudit a zabývat se širším kontextem. Hlavními prvky je architektonická hodnota, pozice v rámci urbanistické struktury a historická stopa.

Význam kontextu

Kontext je jedním z hlavních hesel celé práce a má velmi široký význam. V této práci je zdůrazněna role kontextu geografického i historického. Je důležité brát v úvahu okolní návaznosti a zároveň v opodstatněných případech i historickou kontinuitu. Tato problematika je zde zastoupena a ilustrována na zevrubných analýzách. Jejich důležitou součástí jsou historické mapy a díky tomu zmapovaný vývoj území. Samozřejmostí je i široká analýza lokality z hlediska současných vlastností, potřeb a aktivit.

Minimální zásahy x maximální užitek

Tento princip vychází přímo z potřeb samotných lokalit, které mají mnoho pozitiv a je třeba je pouze zatraktivnit s minimem nákladů. Většina zásahů, které se objevují v této práci se tímto snaží řídit. Cílem je tedy maximální užitek za minimálních nákladů.

Propojení a návaznost

Řeka je lineární prvek, který svým způsobem rozděluje území. Průmyslové areály či brownfieldy se chovají podobně. Vzhledem ke své kompaktnosti tvoří bariéru v území. Proto je velice důležité tyto areály vhodně provázat s okolním územím, aby se stalo živou a funkční součástí města.

Náplň a oživení

Volba náplně vychází z rozsáhlých analýz, které se staly podkladem pro návrh. Navržená náplň se snaží respektovat mnoho faktorů. Zvolené funkce souvisí se současným i historickým využitím a zároveň berou v potaz ekonomické aspekty a možnou rentabilitu investic.

Volba funkcí velice úzce souvisí s oživením území. Tímto způsobem je možné přitáhnout lidi, kteří budou danou lokalitu intenzivně využívat.

Propojující motiv

Společných motivů je mnoho, některé již byly zmíněny, některé popíšu zde. Výrazným propojujícím prvkem je motiv ostrova a jeho specifika. Samotná podstata ostrova nabízí velice intenzivní přístup k vodě. Voda je atraktivní a krystalizační prvek. Řeka ve své linearitě zahrnuje postupný přechod krajiny a vesnického prostředí dále do města. To se výrazně projevuje na změnách charakteru zástavby a samozřejmě i na rozdílné funkční náplni.

Práce se strukturou

1) analýza lokality - širší vztahy -> komplexní pohled na území

posouzení vlivu významu lokality v rámci městské části a celého města

2) posouzení průmyslového areálu

- hledisko estetické, historické a architektonické -> vybrání objektů k zachování

- hledisko stavebně - technické - > posouzení základových poměrů, stav nosných konstrukcí, posouzení kontaminace lokality, defekty (následky bodového přetížení, olejové skvrny, zatékání, jiná mechanická poškození

- provozní posouzení - možnost adaptace či přestavby na jiný provoz

-->>> výsledkem je výkres bourání a možností dalšího využití

vyhodnocení - zachování, demolice, přestavby a konverze